

čilo spricho kratke obravnave poedinah zadev nejasno, bom poedine stvari pojasnil na eventualna ustna vprašanja.

SKLEPI K TAJNIKOVEMU POROČILU.

K tajniškemu poročilu so stavili svoje predloge:

Tov. Kmet je stavil predloge glede predvedbe pripravnikov, nastavitve onih, ki so absolvirali privatna učiteljska, upoštevaje izvenšolskega dela in razpisa službenih mest.

Tov. Hočevnar glede kontraktualnih učiteljev.

Tov. Peternel navaja primere v pogledu napredovanja v VI. skupino.

Tov. Cvetko, Maribor levi breg navaja primer premestitve po službeni potrebi, nadalje predloge glede sklicevanja predsedniških zborov in banovinske skupščine, predloge za banovinsko skupščino, pravilnik o vršitvi obvezne telesne vzgoje, o matičnem listu, o imenovanju častnih članov JUU in o pedagoških ustanovah ter založbah.

Govorili so še tovariši: Ravbar, Lapajne in Ljubič. Nakar je pojasnil posamezne točke tajniškega poročila tov. tajnik Metod Kumlj.

PRORAČUN.

Zbor je nato prešel na razpravo o proračunu sekcije, ki ga je obrazložil tov. Rado Grum. V glavnem se je zbor strinjal s predloženim osnutkom in je bilo sklenjeno, naj se spremeni le v toliko, da se postavka 8 »Praktični učiteljski tečajji uporabi kot fond za obrambo in pravnega konzulenta.

Nadalje je bilo sklenjeno naj bi izhajal »Popotnik« v desetih številkah po eni in pol tiskovni polji tako da izideta vedno po dve številki skupaj.

V smislu teh sklepov spremenjen predlog proračuna bo razposlan posameznim sreskim društvom v razpravo.

Letošnja banovinska skupščina bo 11. in 12. julija v Ljubljani.

Zbor je zaključil predsednik ob 16. uri.

Občni zbor Učiteljske samopomoči

Ob zelo lepi udeležbi so zadržniki US 2. junija 1935 zborovali v prijaznem Celju. Prvi občni zbor ob 9.30 n; bil sklepčen. Po uvodnih formalnostih in pozdravu hišnega domačina tov. Zdolška je načelnik US tov. Iv. Kocijančič otvoril ob 10. uri občni zbor ter prav pristrčno pozdravil vse navzoče zadržnike.

Pred prehodom na dnevni red se je spomnil v žalnem govoru blagopojnega Vi-težkega kralja Aleksandra I in njegove mučeniške smrti, novemu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II. pa izrazil vdanost našega članstva.

K prvi točki dnevnega reda je prečital tov. Kocijančič poročilo načelstva za l. 1934., ki navaja statistične podatke o članstvu, o posmrtninah, o likvidnosti zadržnega »denarja, o delu in uspehih v združni upravi, o sejah in članskih sestankih. Poročilo omenja dalje, da je l. 1934 postal član nadzorstva tov. Ivan Dimnik, predsednik JUU, član načelstva tov. Juraj Režek je praznoval 80 letnico, član načelstva prof. Albert Sič pa 70 letnico svojega rojstva. Vse tri navzoče zadržnike so zborovalci pozdravili z glasnim odobravanjem. — Agitacija za nove člane se je vršila po običajnem redu: pismeno iz uprave, s članki v »Učit. tovarišu«, osebno s predavanji na zborovanjih in po naših zaupnikih v srezih, v zadnjem času z referatom »Gospodarski dane. Vsem tem našim zvestim sodelavcem — posebno še tov. uredniku »Učit. tovariša« — izreka poročilo združno zahvalo. Končno izreka poročilo še željo, da bi se k sedanjim dobrinam US pridružile še nove pridobitve, to pa brez težjih žrtev za zadruško kot za združnike.

Poročilo načelstva je bilo brez debate z odobravanjem soglasno sprejeto.

Računski zaključek za l. 1934 je imel vsak zadržnik tiskan pred seboj. K temu je podal tov. načelnik samo nekaj splošnih pripomb in pojasnil. V debati so govorili tov. Gosak, Gobec, Petrak, Fink, Vrečko, Kobal in še drugi. Pojasnjeval in odgovarjal je tov. Kocijančič. Med drugim se je naročilo združni upravi: Pozove se v »Učit. tov.« zadržniki na isti šoli, da si zberejo poverjenika, ki bo pobiral in nakazoval članske prispevke za US na eni položnici ali pa, da se člani na isti šoli zedinijo za to, da jim uprava US pošilja položnice za nakazila v eni kuverti. (O tem se bo še pisalo v »Učit. tovarišu«)

Ant. Mihec:

Bodulija

Kot večen popotnik sem prišel v Aleksandrovo na otoku Krku, ali kakor se pravi na Boduliju.

Narod je krstil otok za »Bodulijo« in prebivalce za »Bodule«. Mesto, oziroma vas šteje okoli 3000 prebivalcev. Razen velikega sokolskega doma in dveh hotelov so hiše dokaj enostavne in druga drugi podobne. Po značaju in načinu življenja se ljudje zelo razlikujejo od ostalih otočanov.

Sopile — narodna pesem.

Aleksandrovec je ponosen, živ, nezaupljiv in skop. Njegova pesem je podobna tužnemu zavijanju in je pravi odraz skope prirode in večne borbe za obstanek. Prav tako je tudi melodija, ki jo slišiš iz narodnega instrumenta — sopile. To je leseno glasbilo podobno klarinetu, ki se pa loči v dve vrsti od katerih ene svirajo »na debelo«, druge »na tanko«. V mnogih nemških glasbenih listih najdeš cele kolone podatkov o tej edinstveni narodni glasbi. Ko jo prvič slišiš se ti zdi bodulska glasba nerazumljiva in monotona. Če pa upoštevaš skopo in kamenito zemljo, ki narodu po mačehovsko vrača trud, prideš do prepričanja, da je v tej glasbi, polno otočnih tonov prava slika stradanja in borbe za narodni in gospodarski obstoj. Narava vpliva na melodijo pesmi. Odkod naj bi vzel Bodul veselo pesem, ko ga obkroža gol kamen, iz katerega mora izklesati peščico zemlje, da vanjo zasaди figo, trto ali oljko!

A morje, to veliko pokopališče naših mornarjev je zelo nesigurno. Zdaj je mirno kot olje, pa se v trenutku pretvori v morsko pošast, katera požira brodove in ljudi. In tudi večna borba s tem neizprosnim naravnim elementom ima svoj izraz v tej otočni melodiji bodulske narodne pesmi.

Danuncijevi arditji — narodne borbe.

Znano je, da je otok Krk kot zadnji pri-spel v okrilje Jugoslavije. Znale so tudi bor-

be neoboroženih domačinov proti Danuncije-vim arditom. Z Aleksandrovcem so morali celo »parlamentirati«, ko so druge vasi že davno podlegle. Le vprašajte kakega domači-na o tem! Pripovedoval vam bo na dolgo in široko.

Spominjam se dogodka, ko je na morju divjal hud vihar in so ladje druga za drugo hitele v varno pristanišče. Kakor drugod na otokih, je tudi tukaj središče vsega življenja, pristanišče. Tu se pogovarjajo, politizirajo, flirtajo i. dr. — Ne manjkajo niti šolski otroci, ki skačejo sem ter tja. Pa so vam presne-to živi in neugnani!

Oči vseh so uprte na odprto morje. Na-enkrat se pojavi nek motorni čoln in se pri-bližuje pristanišču. Vse ugiha: kdo, čigav, odkod itd. Pristaniški pilot pojasni, da je to najbrž italijanski finančni čoln, ki se je mo-ral ukloniti višji sili. In res, na jarbolu se je vila italijanska trikolora, a ljudje so se začeli nekam čudno spogledovati. Prisotni otroci so začeli grabiti kamenje. Na moje vprašanje kaj da s tem nameravajo, so me čudno po-gledali rekoč: »Ali ne vidite, da gredo Itali-jani?« Težko sem jih pomiril in pripravil do tega, da so pometali kamenje iz žepov in ne-der.

In taka je menda vsa deca od Sušaka do Budve...

Narodna zavest.

Večna borba z vsemi mogočimi osvajači je utrdila pri Bodulih narodno zavest do naj-više mere. Otok Krk je bil vedno v nepre-stani borbi ob Benečanov, Italijanov pa do Germanov. Le veliki odpornosti in žilavosti naroda se je zahvaliti, da se ni mogel tujec nikdar udomačiti na tem otoku, ki je bil last nekdanjih knezov Frankopanov. Mnogi oto-čani gredo v svet že v rani mladosti, zlasti v Ameriko. Ko pa si prisojijo gotov znesek, se vrne v stari kraj, čeprav šele tik pred smrtjo.

Ko so l. 1919. morale zapustiti italijanske čete otok Krk, je narod več dni vriskal od velikega navdušenja.

nudi članom še pri življenju kako dobroto, n. pr. izplačilo 1/2 posmrtnine. Slično preos-novo US je predlagala tov. Polakova iz Ljub-ljane na obnem zboru v l. 1933.

V svojem pojasnilu poudarja tov. Vo-lavšek, da ga je pri sestavi vodila misel: US naj nudi denarno pomoč zadržniku že v živ-ljenju. Zadržniku, ki je bil že določeno do-bo v članjen v združji, naj izplača US 1/2 po-smrtnine. Mlajši, zdravi tovariši(-ice), nepo-ročeni in zakonci brez otrok se ne ogrevajo samo za posmrtnine. US naj pritegne v to del rezervnega sklada, nekaj bodo storili za-družniki. Predlaga izvolitev posebnega odse-ka, ki bo te predloge preizkusil, izdelal kon-kreten predlog in ga predložil prihodnjemu obnemu zboru.

V debati je tov. Gosak toplo priporočil preosnovno US po tov. Volavškovih predlogih. Nadalje so govorili še sledeči tovariši: Go-bec, Pogačnik, Rajhman, Kobal, Dimnik, Sev-nik in Kocijančič. Po daljši in temeljiti de-bati sta bila sprejeta soglasno sledeča sklepa:

1. Za sestavo konkretnega predloga se izvoli poseben odsek, ki ga tvorijo tovariši:

Mariborsko učiteljsko društvo g. nadzorniku Tomažiču

Mariborsko učiteljsko je meseca maja bridko zadela vest, da je bil upokojen dolgoletni šolski nadzornik za srez Maribor levi breg tov. Ivan Tomažič. Z njim je odšla iz vrst aktivnega učiteljskega ena najpomembnejših osebnosti v slovenskem šolstvu. Nadzornik Tomažič je že pred prevratom v ljuto-merskem okraju posegal odločno v delo za narodov napredek in njegovo lepšo bodočnost. Po prevratu je bil tudi on med tistimi, ki so bili poklicani v Maribor na tedaj tako težavno in nevaležno šolsko delo. Poverjeno mu je bilo vodstvo III. deške osnovne šole. Vse svo-je bogate sile je posvetil tov. Tomažič od sedaj naprej mariborskemu šolstvu, najprej kot upravitelj III. deške osnovne šole, kjer je mo-ral v težavnih razmerah orati ledino in vzga-jati v prvih povojnih letih podvijano mladež v zavedne Jugoslovane, nato pa, ko je bil poklican na še odgovornejšo nadzorniško me-sto, je posvetil vse svoje sile celotnemu šol-stvu podrejenega mu sresa. Prav posebno mu je bilo pri srecu obmejno šolstvo in kadar je šlo za dobrobit in napredek šolstva v na-rodno izpostavljenih in ogroženih krajih, te-daj se ni plašil nadzornik Tomažič nobenega truda. Ako je učiteljsko njegovega sresa in zlasti on v obmejnih krajih neprestano skušalo raziskovati svoje posebne vzgojne prilike, ako je stremelo za tem, da bi vsa pedagoška prizadevanja dobila pravo jugoslovansko obe-ležje, je to v glavnem zasluga nadzornika To-mažiča. Bil pa je vsemu svojemu podrejenemu učiteljsvu tudi vedno skrben in blag svetova-lec, po očetovski je skrbel za slehernega, ta-ko da mu je vsakdo moral priznati ono, kar je za človeka najvišje priznanje, da je bil v resnici dober človek.

Mariborsko učiteljsko, katerega je ta ne-nadni odhod nadzornika Tomažiča globoko zadela, ga je imenovalo na svojem društvenem zborovanju 22. maja t. l. za prvega častnega člana svojega društva. Da še posebno počasti svojega tolikanj priljubljenega dolgoletnega nadzornika, je sklenilo, da mu izroči diplomu častnega članstva na posebnem slavnostnem zborovanju. Za ta dogodek je pa pohitelo ma-riborsko učiteljsvo ven iz Maribora v osrčje Slovenskih gor, v prijazno Sv. Trojico, kjer je ravno pred tremi leti tudi šentlenartsko dru-

Volavšek, Voglar in Kocijančič. Po potrebi se vanj pritegnejo tudi strokovnjaki v zava-rovanju. Ti izdelajo načrt, iz katerega bo točno razvidna preosnova US. Upošteva naj se tudi predlog tov. Polakove. Odsek se se-stane v oktobru ali novembru 1935. —

2. V »Učit. tovarišu« se priobči tov. Vo-lavškove predloge in se pozove zadržnike US, ki se zanimajo za preosnovo, da pošljejo združni upravi svoje pismene nasvete in spremembe. Pismene predloge naj pošljejo zadržniki najkasneje do 1. oktobra 1935.

V eni prihodnjih števil »Učit. tovariša« priobčimo tov. Volavškove predloge v celoti.

Ker je bil dnevni red izčrpan, se je tov. Kocijančič zahvalil vsem združnikom za ta-ko lep obisk — nad 60 oseb, — za podane dobre predloge in nasvete, poudaril stvarno in pravično kritiko ter veliko zanimanje in udeležbo za debate. Za lep zborovalni pro-stor je izrekel svojo zahvalo tov. Zdolšku, vsem prirediteljem pa za izredno lepo uspeši občni zbor. Z željo, da bi se na prihodnjem obnemu zboru sešli vsi današnji zborovalci zdravi in vedrega duha, je zaključil ob 12.30 občni zbor. I. K.

Hoteli — lov — navade.

V zadnjih letih so napravili še precej le-po kopalnice, kamor zahajajo letoviščarji, željni miru in počitka. Mimogrede bodi poveda-no, da imajo še najraje Slovence, ker da so najboljši konsumenti glavnega proizvoda.

Poleg dveh hotelov je več manjših go-stiln, v katerih se dobi prav poceni hrana in prenočišče. Gost mora biti pripravljen na vsa mogoča vprašanja s strani gostilničarja. Je to zgolj domaćnost, oziroma radovednost, kateri se ne izogne nikjer.

Poleg ribjega lova je na otoku zanimiv tudi lov na zajce, lisice, kune in jerebice, ka-terih je vse polno. Menda ga ni učitelja, ki se ne bi bavil s tem zdravim sportom. Lovi-šča so zelo poceni. Mnogo lovišč imajo v za-kupu bogatejši Angleži, ki prebivajo tu vso zimo. Seveda jih stane vsaka ustrelna jere-bica kakor nas — krava. Lovci mora biti pra-vi akrobat v preskakovanju neštetihi zidov, kajti vsaka njivica je ograjena s posebnim zidom. Mnoge, posebno debelejšje osebe mine vsa lovska strast že pri prvem poizkusu.

Domači tovariš Jože je bil pravi mojster v streljanju jerebic in tudi na ribe je rad ho-dil. Kolikokrat je prišel po mene že v zgo-dnjih urah, potrkal na okno rekoč: »Ala, Anto-ne, gremo ča, orebice več kantažu (pojejo)!« Če pa sva šla na ribe: »Antone, diži se! Bo-načca (mirno morje) je kako ulje!« — Hočš nočš, moral sem iz postelje.

Lepo je bilo, ko sva zaveselila na odprto morje, v kopalnih oblekah, preskrbljena z vsemi mogočimi ribarskimi pripomočki za vabljenje nedolžnih ribic! Vsakokrat sva »za-bugarila« po kako istrsko narodno pesem, da so se delfini kar plašili.

Otok Košljun — drugi Bled.

V samem aleksandrovcem zalivu se na-haja majhen in krožniku podoben otok — Košljun. Na prvi pogled se ti zdi, da si nekje na Bledu, če bi ga ne obkrožala gola in kame-nita okolica. Sam otok je zaraščen z raz-ličnim drevjem, med katerim prevladuje bor in lavorika. Res prava oaza v pustini! Skoda, da so se očetje frančiškani, lastniki otoka, za-

barikadirali s številnimi tablicami, na katerih stoji napisano v več jezikih, da je pristop na otok, v kopalnih oblekah prepovedan. Zgodi-lo se je že, da je marsikatera dama morala nazaj prav zaradi prekratkih — rokavov. Jaz jim prav nič ne zamerim. Zakaj bi taka izkuš-njava motila nebeski mir.

Poleg samostana je tu nižja privatna gim-nazija, ki jo vodijo sami o. frančiškani. Ima-jo pa bogato knjižnico, z redkimi primerki najstarejših knjig in tudi muzej. Vsak izobra-ženec, ki pride v to okolico, si bo ogledal to knjižnico. Skoda, da je knjižnica nedostopna ženskam zaradi »klausure«. — Pa se je našla neka prebrisana Čehinja, ki si je vtepla v glavo, da si mora ogledati ves samostan. Pre-oblekla se je v moško obleko, se izdala za profesorja in uspela. Pater gvardijan ji je drage volje pokazal to in ono, trdno prepi-čan, da ima pred seboj moškega. Po odhodu se je sama javila z dopisnico in se podpisala s polnim ženskim imenom. Očetje frančiška-ni so odslej postali bolj pozorni na vsakega obiskovalca otoka.

Sejem — narodna pesem.

Na dan sv. Antona Padovanskega se zbe-rejo na Košljunu ljudje iz vsega otoka Krka in ga dobesedno pokrijejo. Tu je semenj, na katerem ne manjkajo razni berači. Nekateri imajo razne »lajne« redkeje harmoniko ali gosli. Poslušal sem nekega domačega berača, ki je, mimogrede povedano, veljal za »umet-nika« in je pel ob harmoniki sledečo pesem: Oj Antone, albukate (odvetnik). mrt sam zate, dragi brate. Za ono tvojih sedam kori, zemi mene sobom gori (itd.).

Prosjači pa le tak, ki v resnici ne pose-duje ničesar. Mnogo jih je, ki rajši stradajo, kot bi prosili. So pač preponosni!

Na danje je popihnil »tíhi veter« in me odnesel daleč od otoka, kjer kraljuje ponos in narodna zavest. Bodi pozdravljena draga Bodulija ter mi oprosti, če sem bil preodkrit v svojem opisu. Učiteljsko dravsko banovi-ne gradi svoj dom v Omišlju, kar naj ti bo v priznanje in zadoščenje!